

APSTIPRINU

Arnis Cimdars
Centrālās vēlēšanu komisijas
priekšsēdētājs
2006. gada 30. jūnijā

Centrālās vēlēšanu komisijas 2005. gada publiskais pārskats

Saturs

1. Pamatinformācija:

- 1.1. iestādes juridiskais statuss un izveidošanas gads;
- 1.2. politikas jomas un darbības virzieni, par kuriem iestāde atbildīga;
- 1.3. vēlēšanu komisijas.

2. Iestādes darbības rezultāti:

- 2.1. pārskata gada galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu;
- 2.2. budžeta programmu un apakšprogrammu rezultatīvo rādītāju izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu programmu un apakšprogrammu rezultatīvajiem rādītājiem;

3. Budžeta informācija:

valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.

4. Personāls.

5. Komunikācija ar sabiedrību:

- 5.1. pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai;
- 5.2. pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar valsts iestādes darba kvalitāti un to rezultāti.

6. Plāni nākamajam gadam:

- 6.1. nākamā gada prioritātes;
- 6.2. starptautiskie projekti;
- 6.3. plānotie pētījumi.

1.PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Iestādes juridiskais statuss un izveidošanas gads

Centrālā vēlēšanu komisija ir vēlēta un neatkarīga valsts institūcija, kuras pienākumos ietilpst Saeimas vēlēšanu, Eiropas Parlamenta vēlēšanu, tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un pašvaldību vēlēšanu sagatavošana un vadīšana.

Saskaņā ar likumu "Par Centrālo vēlēšanu komisiju" Centrālajai vēlēšanu komisijai ir juridiskas personas tiesības.

Centrālās vēlēšanu komisijas darbību regulē likums "Par Centrālo vēlēšanu komisiju", kā arī Saeimas vēlēšanu likumā, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likums, Pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanu likums, likums "Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu" un likums "Par pilsētu, rajonu, novadu un pagastu vēlēšanu komisijām un vēlēšanu iecirkņu komisijām".

Pirmā Centrālā vēlēšanu komisija pēc Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas tika izveidota 1992.gada 8.decembrī.

Tomēr par Centrālās vēlēšanu komisijas dibināšanas dienu var uzskatīt arī 1922. gada 20. jūliju, kad par Centrālās vēlēšanu komisijas izveidošanu 1. Saeimas vēlēšanu vadīšanai un sarīkošanai "Valdības Vēstnesī" paziņoja tā laika parlaments - Satversmes Sapulce.

1.2. Politikas jomas un darbības virzieni, par kuriem iestāde atbildīga

Nozīmīgākie Centrālās vēlēšanu komisijas pienākumi ir:

- ◆ **nodrošināt** Saeimas vēlēšanu likuma, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likuma, Pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanu likuma un likuma "Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu" vienveidīgu un pareizu piemērošanu un kontrolēt šo likumu precīzu izpildi;
- ◆ **informēt** un izglītēt vēletājus un Latvijas iedzīvotājus par vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu kārtību un norisi;
- ◆ **pieņemt** lēmumus, izdot rīkojumus un izstrādāt instrukcijas vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu sagatavošanai un norisei;
- ◆ **noteikt** valsts piešķirto naudas līdzekļu sadalījumu vietējām vēlēšanu komisijām;
- ◆ **koordinēt** un vadīt vietējo vēlēšanu komisiju darbu;
- ◆ **veikt** vietējo vēlēšanu komisiju locekļu apmācību;
- ◆ **izstrādāt** priekšlikumus vēlēšanu, tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu normatīvo aktu pilnveidošanai;
- ◆ **apkopot** vēlēšanu un tautas nobalsošanas rezultātus un publicēt tos atsevišķā izdevumā;
- ◆ **izskatīt** saņemtās sūdzības par vēlēšanu, tautas nobalsošanu, likuma ierosināšanu sagatavošanu un norisi;
- ◆ **izskatīt un atcelt** citu vēlēšanu komisiju nelikumīgos lēmumus.

1.3. Centrālās vēlēšanu komisijas pienākums ir gādāt par visu vēlēšanu komisiju izveidošanu.

Latvijā ir 556 vietējās vēlēšanu komisijas – sava katram rajonam, pilsētai, novadam un pagastam. No tām 26 ir rajonu vēlēšanu komisijas, 60 - pilsētu vēlēšanu komisijas, 29 - novadu vēlēšanu komisijas un 441 - pagastu vēlēšanu komisijas.

Rajonu, pilsētu, novadu un pagastu vēlēšanu komisijas ir vēlētas un patstāvīgas pašvaldību institūcijas, ko reizi četros gados pēc pašvaldību vēlēšanām ievēlē attiecīgā rajona padome, pilsētas dome, novada dome vai pagasta padome.

Katrā vēlēšanu komisijā ir 7 līdz 15 vēlēšanu komisijas locekļi, kuri no sava vidus ievēlē komisijas priekšsēdētāju un sekretāru.

Saeimas vēlēšanās, Eiropas Parlamenta vēlēšanās, tautas nobalsošanās un likuma ierosināšanās vietējās vēlēšanu komisijas tiek finansētas no valsts budžeta, savukārt pašvaldību vēlēšanās tās finansē attiecīgā dome vai padome.

Rajonu, pilsētu, novadu un pagastu vēlēšanu komisiju izveidošanu un darbību regulē likums "Par pilsētu, rajonu, novadu un pagastu vēlēšanu komisijām un vēlēšanu iecirkņu komisijām". Tāpat vēlēšanu komisiju pienākumi noteikti arī Saeimas vēlēšanu likumā, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likumā, Pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanu likumā, likumā "Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu" un Centrālās vēlēšanu komisijas instrukcijās.

2.Iestādes darbības rezultāti

2.1. 2005. gada galvenās prioritātes:

- ◆ gatavojoties pašvaldību vēlēšanām 2005. gada martā, dot norādījumus rajonu, pilsētu, novadu un pagastu vēlēšanu komisijām par jautājumiem, kas saistīti ar vēlēšanu procesa un gaitas nodrošināšanu atbilstoši Pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanu likuma prasībām, nodrošināt šī likuma vienveidīgu un pareizu piemērošanu un kontrolēt tā precīzu izpildi;
- ◆ izstrādāt normatīvos dokumentus (Centrālās vēlēšanu komisijas instrukcijas) pašvaldību vēlēšanām;
- ◆ apkopot un izvērtēt pieredzi par vēlēšanu komisiju darbu pašvaldību vēlēšanās;
- ◆ izvērtēt Administratīvo tiesu praksi saistībā ar iesniegtajiem pieteikumiem par pārkāpumiem pašvaldību vēlēšanu procesa norisē;
- ◆ izstrādāt grozījumu projektus par vēlēšanu komisiju lēmumu pārsūdzības kārtību Saeimas vēlēšanu likumā un Pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanu likumā;
- ◆ gatavoties 9. Saeimas vēlēšanām 2006. gada 7.oktobrī;
- ◆ gatavoties Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociācijas ikgadējai konferencei.

2.2. Budžeta programmu un apakšprogrammu rezultatīvo rādītāju izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu programmu un apakšprogrammu rezultatīvajiem rādītājiem

Rezultatīvo rādītāju nosaukums	Pārskata perioda plāns	Faktiski pārskata periodā
Budžeta programma 01 „Vispārējā vadība”		
Iestāžu skaits	1	1
Štata vienību skaits	18	16
Budžeta programma 03 „Pašvaldību vēlēšanas 2005. gadā”		
Izstrādātas instrukcijas	7	7

Likumi un instrukcijas (iespiesto eksemplāru skaits)	10000	8000
Nepieciešamās dokumentācijas veidlapu izstrāde (nosaukumu skaits)	20	20
Nepieciešamās dokumentācijas veidlapu izgatavošana (eksemplāru skaits)	92200	133100
Vēlēšanu komisiju locekļiem organizēto semināru skaits	56	56
Vēlēšanām nepieciešamo datorprogrammu izstrāde	3	3
Vēlēšanu rezultātu apkopojuma sagatavošana	1	1
Informatīva reklāmas kampaņa	1	1
Budžeta programma 06 „Vēlētāju sarakstu administrēšana”		
Vēlētāju informācijas centra izveide	1	1
Interesentiem sniegtā informācija	50000	23065
Informatīva reklāmas kampaņa	1	1

3. Budžeta informācija

3.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Centrālās vēlēšanu komisijas finansējums funkciju īstenošanai tiek veidots no valsts pamatbudžeta līdzekļiem. 2005. gadā Centrālā vēlēšanu komisija realizēja budžeta programmas „Vispārējā vadība”, „Pašvaldību vēlēšanas 2005. gadā” un „Vēlētāju sarakstu administrēšana”.

Saskaņā ar likumu “Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām” Centrālās vēlēšanu komisijas veiktajiem darījumiem 2005. gadā tika organizēti valsts pasūtījumi, tajā skaitā, 11 cenu aptaujas procedūras un divi atklāti konkursi, un kopumā noslēgti 48 sadarbības līgumi.

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2005. gadā (latos)

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	2004. gadā (faktiskā izpilde)*	Apstiprināts likumā 2005. gadā	Faktiskā izpilde 2005. gadā*
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 495 985	410 981	410 981
	t.sk. dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1 495 985	410 981	410 981
2.	Izdevumi (kopā)	1 482 491	410 981	403 224
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 474 492	383 981	376 247
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, t.sk. iemaksas starptautiskajās organizācijās	728	774	773
2.1.2.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	1 473 764	383 207	375 474
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	7999	27 000	26 977

* - noteikts saskaņā ar naudas plūsmas principu

4. Personāls

Centrālās vēlēšanu komisijas sastāvā ir deviņi locekļi, no kuriem priekšsēdētāju un septiņus locekļus ievēlē Saeima, bet vienu locekli no tiesnešu vidus-Augstākā tiesa savā plēnumā. Centrālās vēlēšanu komisijas pilnvaru termiņš ir četri gadi, un kārtējām Centrālās vēlēšanu komisijas vēlēšanām jānotiek ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc jaunās Saeimas sanāksšanas.

Pirmajā sēdē Centrālā vēlēšanu komisija no sava vidus ievēlē priekšsēdētāja vietnieku un sekretāru. Priekšsēdētājs, vietnieks un sekretārs Centrālajā vēlēšanu komisijā strādā pastāvīgi. Pārējie komisijas locekļi savu pienākumu pildīšanas laikā tiek atbrīvoti no tiešajiem pienākumiem savā darba vietā.

CVK sastāvs:

Amata vietu skaits	Amata nosaukums
1	CVK priekšsēdētājs
1	CVK priekšsēdētāja vietnieks
1	CVK sekretāre
6	CVK locekļi

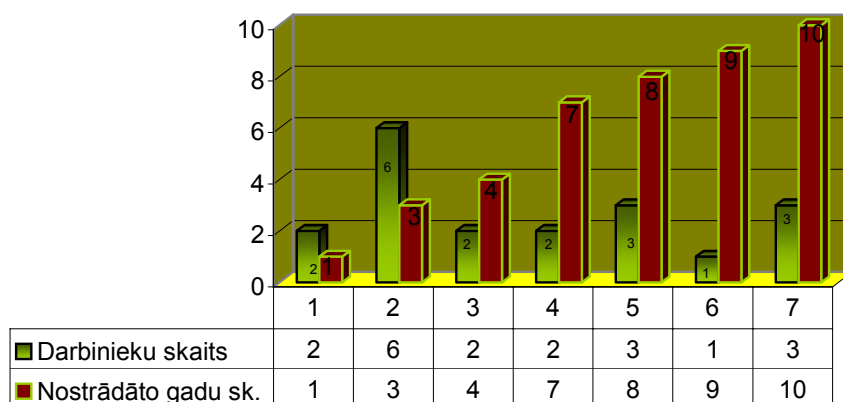
CVK darbinieki:

Amata vietu skaits	Amata nosaukums
1	galvenais grāmatvedis
1	priekšsēdētāja palīgs
1	grāmatvedis
1	biroja vadītājs
1	jurists
1	referents
1	tehniskais sekretārs
1	autovadītājs
1	informācijas tehnoloģiju speciālists
1	apkopējs

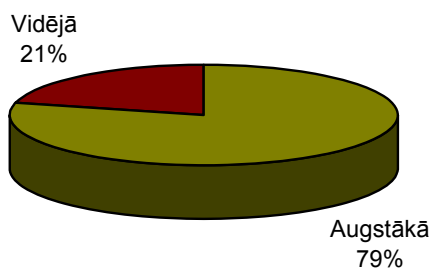
Centrālās vēlēšanu komisijas organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina CVK sekretariāts.

2005. gadā CVK apkalpoja 6 sekretariāta darbinieki.

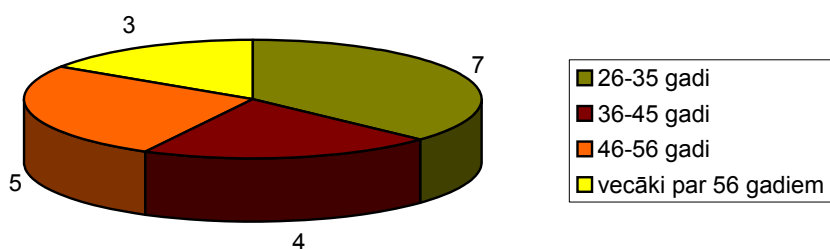
**Darbinieku un Centrālās vēlēšanu komisijas
locekļu nostrādāto gadu skaits
Centrālajā vēlēšanu komisijā**

**Darbinieku un Centrālās vēlēšanu komisijas locekļu
izglītība**

**Darbinieku un Centrālās vēlēšanu komisijas locekļu
sadalījums vecuma grupās**

5. Komunikācija ar sabiedrību

5.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Sabiedrības informēšana par vēlēšanu, tautas nobalsošanas un likumu ierosināšanas kārtību ir viens no nozīmīgākajiem Centrālās vēlēšanu komisijas pienākumiem, kas nostiprināts arī likuma „Par Centrālo vēlēšanu komisiju” 6.pantā.

2005.gadā 12.martā Latvijā notika pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanas, savukārt 2005.gada 20.augustā – Rēzeknes pilsētas domes atkārtotas vēlēšanas. Šie notikumi, kā arī 2006.gada 7.oktobrī gaidāmās 9.Saeimas vēlēšanas noteica Centrālās vēlēšanu komisijas darbu ar sabiedrību 2005.gadā.

2005.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas sabiedrisko attiecību speciālisti sagatavoja un plašsaziņas līdzekļiem izsūtīja 62 preses relīzes jeb ziņas par nozīmīgākajiem Centrālās vēlēšanu komisijas lēmumiem, pašvaldību vēlēšanu nosacījumiem un rezultātiem, aktualitātēm Saeimas vēlēšanu sagatavošanā, kā arī citiem notikumiem ar Centrālās vēlēšanu komisijas vadības piedalīšanos.

Plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem 2005.gadā bija iespēja sekot līdzi pašvaldību vēlēšanu sagatavošanas gaitai arī Centrālās vēlēšanu komisijas sēdēs, preses konferencēs un preses brīfingos. 2005.gadā notika divas preses konferences un viens preses brīfings.

Centrālās vēlēšanu komisijas un plašsaziņas līdzekļu sadarbības rezultātā Latvijas nacionālajos un reģionālajos preses izdevumos publicēti vairāk nekā 400 raksti par Centrālās vēlēšanu komisijas darbu. Papildus Centrālā vēlēšanu komisija pieminēta arī 371 ziņu aģentūras LETA publikācijā un 145 ziņu aģentūras BNS publikācijās. Nozīmīgākā plašsaziņas līdzekļu interese bija saistīta ar pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanu sagatavošanu un norisi.

Līdztekus darbam ar plašsaziņas līdzekļiem Centrālā vēlēšanu komisija 2005.gadā īstenoja arī virkni citu pasākumu sabiedrības informēšanai un izglītošanai. Gatavojoties pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanām, Centrālā vēlēšanu komisija sadarbībā ar animācijas filmu studiju „Dauka” sagatavoja un ieskaņoja piecas animācijas īsfilmas, kas pirms vēlēšanām tika pārraidītas visos Latvijas nacionālajos televīzijas kanālos, kā arī desmit reģionālajās televīzijās. Animācijas īsfilmas vēlētājiem skaidroja vēlētāju sarakstu veidošanas kārtību, informēja par paziņojuma par pašvaldību vēlēšanām izsūtīšanu, atgādināja par iespēju nomainīt vēlēšanu iecirkni, kā arī informēja par balsošanas kārtību vēlēšanu iecirknī un iespēju pieteikt balsošanu vēlētāju dzīvesvietā. Trīs no animācijas īsfilmām tika ieskaņotas pārraidīšanai radio.

Vienlaikus 2005.gadā Centrālā vēlēšanu komisija sagatavoja mācību video „Balsu skaitīšana”, kas tika pārraidīts vēlēšanu iecirkņu komisiju apmācību laikā, kā arī tika izplatīts pašvaldību vēlēšanu novērotājiem.

Gatavojoties 2005.gada pašvaldību vēlēšanām, Centrālā vēlēšanu komisija sagatavoja arī vairākus plakātus - „Balsošanas kārtība vēlēšanu iecirknī”, „Kā aizpildīt vēlēšanu zīmi?”, „Kā pieteikt balsošanu vēlētāja dzīvesvietā?”. Papildus pirms Rēzeknes pilsētas domes atkārtotajām vēlēšanām tika sagatavots plakāts un informācijas lapa „Kā nobalsot aizklāti?”. Vēlētāju ar īpašām vajadzībām informēšanai Centrālā vēlēšanu komisija sagatavoja un izdeva bukletu “Pašvaldību vēlēšanas” vieglajā valodā.

Plaša informācija par pašvaldību vēlēšanu kārtību bija pieejama arī Centrālās vēlēšanu komisijas interneta mājas lapā www.cvk.lv. Tur tika ievietoti gan normatīvie dokumenti – likumi, Centrālās vēlēšanu komisijas instrukcijas un lēmumi, gan informācija vēlētājiem un deputātu kandidātiem. 2005.gadā Centrālās vēlēšanu

komisijas interneta mājas lapā tika publicēta arī no pilsētu, pagastu, novadu vēlēšanu komisijām apkopotā informācija par pašvaldību vēlēšanām reģistrētajiem deputātu kandidātu sarakstiem, partiju, partiju apvienību un vēlētāju apvienību iesniegtās priekšvēlēšanu programmas, kā arī ziņas par pašvaldību vēlēšanām pieteiktajiem deputātu kandidātiem. Vēlēšanu laikā Centrālās vēlēšanu komisijas interneta mājas lapā bija pieejamas ziņas par vēlētāju aktivitāti un vēlēšanu rezultātiem katrā no 952 vēlēšanu iecirkņiem.

Lai sekmētu sabiedrības iespējas noskaidrot to interesējošos jautājumus par vēlēšanu kārtību, kā arī uzzināt, kura iecirkņa vēlētāju sarakstā vēlētāji reģistrēti vēlēšanām, Centrālā vēlēšanu komisija sadarbībā ar SIA "Lattelekom" Kontakta centru 118 no 2005.gada janvāra līdz martam nodrošināja informatīvā tālruņa pakalpojumu. Šajā laikā uz Centrālās vēlēšanu komisijas informatīvo tālruni tika saņemti 23 065 zvani.

2005.gadā Centrālās vēlēšanu komisijas sabiedrisko attiecību speciālisti palīdzēja nodrošināt arī 61 apmācību semināru par pašvaldību vēlēšanām. 28 semināru „Deputātu kandidātu sarakstu iesniegšanas un pieņemšanas kārtība 2005.gada 12.marta pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes” mērķa auditorija bija pilsētu, pagastu un novadu vēlēšanu komisijas. Savukārt 28 semināri „2005.gada 12.marta pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanu organizācija” tika nolasīti vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļiem. Divi semināri par pašvaldību vēlēšanu organizāciju tika nolasīti arī rajonu un republikas pilsētu vēlēšanu komisijām, kā arī atsevišķs seminārs par deputātu kandidātu sarakstu iesniegšanas kārtību tika rīkots partiju un partiju apvienību deputātu kandidātu sarakstu iesniedzējiem. Jāpiebilst, ka sarakstu iesniedzējiem bija iespēja piedalīties arī visos pilsētu, novadu un pagastu vēlēšanu komisijām un vēlēšanu iecirkņu komisijām rīkotajos semināros.

Papildus divi semināri – sarakstu iesniedzējiem un vēlēšanu iecirkņa komisiju darbiniekiem – notika arī pirms Rēzeknes pilsētas domes atkārtotām vēlēšanām 2005.gada augustā.

Lai aicinātu sabiedrību diskutēt par 2005.gada pašvaldību vēlēšanās aktualizējušos problēmu – vēlētāju balsu uzpirkšanu, Centrālā vēlēšanu komisija sadarbībā ar Sabiedriskās politikas portālu politika.lv 2005.gadā organizēja konferenci „Balsu pirkšana vēlēšanās: problēmas, cēloņi, sekas, risinājumi”. Analizējot dažādus balsu pirkšanas problēmas aspektus, konferencē ar referātiem uzstājās politoloģe Ilze Ostrovska, tiesību zinātņu eksperts Arvīds Dravnieks, politologs Ivars Austers. Piedalīties konferencē bija aicināts arī Lietuvas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Zenonas Vaigauskas. Papildus diskusija par balsu pirkšanas cēloņiem un iespējamiem šīs problēmas risinājumiem notika pirms Rēzeknes pilsētas domes atkārtotām vēlēšanām, un tajā piedalījās Rēzeknes plašsaziņas līdzekļu pārstāvji.

2005.gada nogalē Centrālā vēlēšanu komisija sagatavoja un laida klajā izdevumu Pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanas 2005.gada 12.martā”, kurā vienuviet apkopoti 2005.gada pašvaldību vēlēšanu rezultāti. Izdevums tika papildināts ar informāciju kompaktdiska formātā un izplatīts Latvijas bibliotēkām, pašvaldībām un citiem interesentiem.

5.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai

Lai apzinātu Latvijas iedzīvotāju viedokli par jautājumiem, kas skar vēlēšanu organizāciju un norisi, Centrālā vēlēšanu komisija sadarbībā ar tirgus un sabiedrisko pētījumu centru „SKDS” 2005.gadā īstenoja vairākus pētījumus: „Vēlētāju attieksme un informētība par pašvaldību vēlēšanām”, „Vēlētāju līdzdalību ietekmējošie faktori

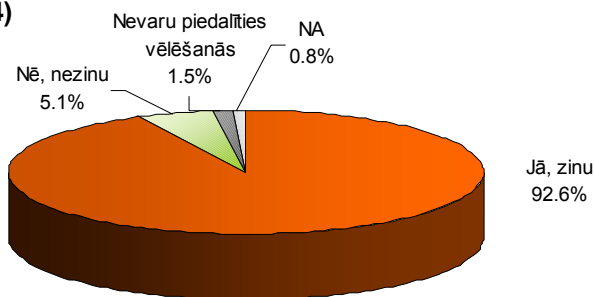
pašvaldību vēlēšanās”, „Vēlētāju attieksme pret ‘balsu pirkšanu’ vēlēšanās” un “Iedzīvotāju attieksme pret dažādām balsošanas iespējām vēlēšanās Latvijā”. Papildus 2005.gada maijā Latvijas iedzīvotāju aptaujā tika iekļauts arī jautājums par iedzīvotāju uzticēšanos Centrālajai vēlēšanu komisijai. Atbildes uz šo jautājumu liecināja, ka Centrālā vēlēšanu komisija bauda salīdzinoši augstu iedzīvotāju uzticību. To, ka Centrālajai vēlēšanu komisijai pilnībā uzticas vai drīzāk uzticas, atzina lielākā daļa jeb 57 procenti aptaujāto. 1/3 daļa aptaujāto norādīja, ka Centrālajai vēlēšanu komisijai neuzticas, bet vēl 15 procentiem aptaujāto nebija viedokļa šajā jautājumā.

Pētījums “Vēlētāju attieksme un informētība par pašvaldību vēlēšanām” tika īstenots 2005.gada februārī, mēnesi pirms pašvaldību vēlēšanām, un tā mērķis bija apzināt vēlētāju gatavību piedalīties pašvaldību vēlēšanās, noskaidrot, cik lielā mērā vēlētāji ir informēti par to, kura vēlēšanu iecirkņa sarakstā viņi ir reģistrēti un kāda daļa vēlētāju ir saņēmuši Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes sadarbībā ar Centrālo vēlēšanu komisiju izsūtīto paziņojumu par reģistrāciju vēlēšanām. Pētījumā vēlētāji tika lūgti arī novērtēt sava vēlēšanu iecirkņa pieejamību.

Pētījuma rezultāti liecināja, ka Centrālās vēlēšanu komisijas pirms vēlēšanām īstenotā vēlētāju informēšanas kampaņa ir bijusi sekmīga – 92,6 procentu aptaujāto atzina, ka zina, kurā vēlēšanu iecirknī ir reģistrēti vēlēšanām.

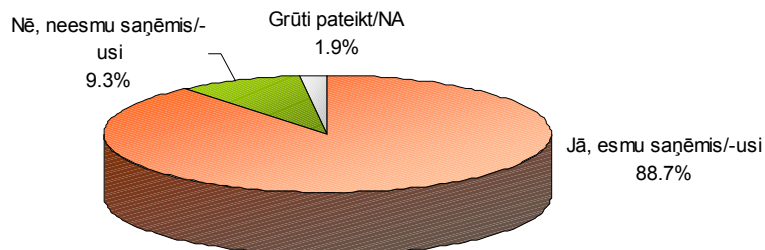
Atbildes uz jautājumu ‘Vai Jūs zināt, kurā vēlēšanu iecirknī esat reģistrēts 12.marta pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes (pašvaldību) vēlēšanām?’ (%) (02.2005.)

(LR pilsoņi, n=784)

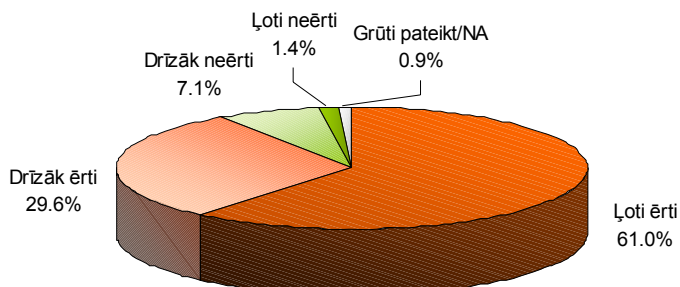
88,7 procenti aptaujāto atzina, ka ir saņēmuši arī paziņojumu ar informāciju par to, kurā vēlēšanu iecirknī ir reģistrēti vēlēšanām. To, ka paziņojumu nav saņēmuši atzina tikai 9,3 procenti vēlētāju. Jāpiezīmē, ka galvenais paziņojuma nesaņemšanas iemesls ir – savas dzīvesvietas nedeklarēšana.

Atbildes uz jautājumu 'Vai esat saņēmis paziņojumu ar informāciju par to, kurā vēlēšanu iecirknī esat reģistrēts 12.marta pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes (pašvaldību) vēlēšanām?' (%) (02.2005.) (LR pilsoņi, kuri nav norādījuši, ka nevar piedalīties pašvaldību vēlēšanās, n=772)

Vērtējot vēlēšanu iecirkņu pieejamību, to kā ļoti ērti sasniedzamu novērtēja 61 procents respondentu. Papildus 29,6 procenti aptaujāto atzina, ka vēlēšanu iecirknis drīzāk ir, nekā nav ērti sasniedzams, un tikai nepilni 10 procenti vēlētāju atzina, ka nav apmierināti ar to, kur atrodas viņu vēlēšanu iecirknis.

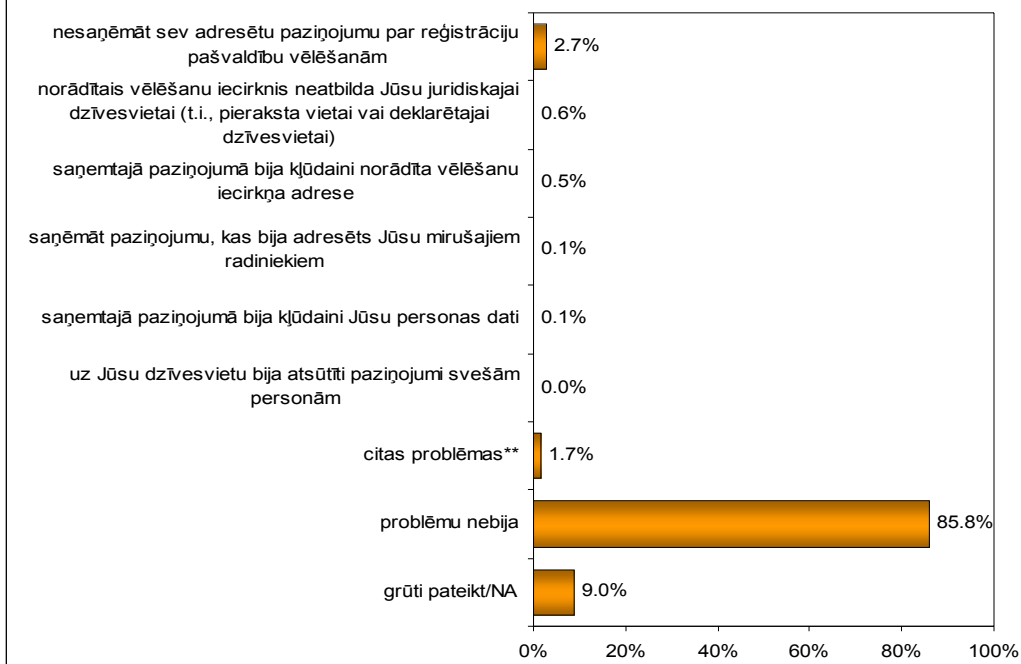
Atbildes uz jautājumu 'Vai iecirknis, kurā varat vēlēties 12.marta pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes (pašvaldību) vēlēšanās, Jums ir ērti sasniedzams, pieejams?' (%) (02.2005.) (LR pilsoņi, kuri zina, kurā vēlēšanu iecirknī viņi ir reģistrēti pašvaldību vēlēšanās, n=726)

Pēc pašvaldību vēlēšanām – 2005.gada martā - Centrālā vēlēšanu komisija veica Latvijas iedzīvotāju aptauju „Vēlētāju līdzdalību ietekmējošie faktori pašvaldību vēlēšanās”. Šīs aptaujas mērķis bija apzināt faktorus, kas varēja ietekmēt vēlētāju līdzdalību pašvaldību vēlēšanās, kā arī uzklaut vēlētāju viedokļus par pašvaldību vēlēšanu organizāciju.

Pētījums atklāja, ka viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ vēlētāji Latvijā nepiedalās vēlēšanās ir ‘neuzticēšanās nekam un nevienam’ (15,7%), savukārt galvenais iemesls, kādēļ vēlētāji izvēlas piedalīties vēlēšanās, ir ‘pilsoņa pienākums’ (47,1%).

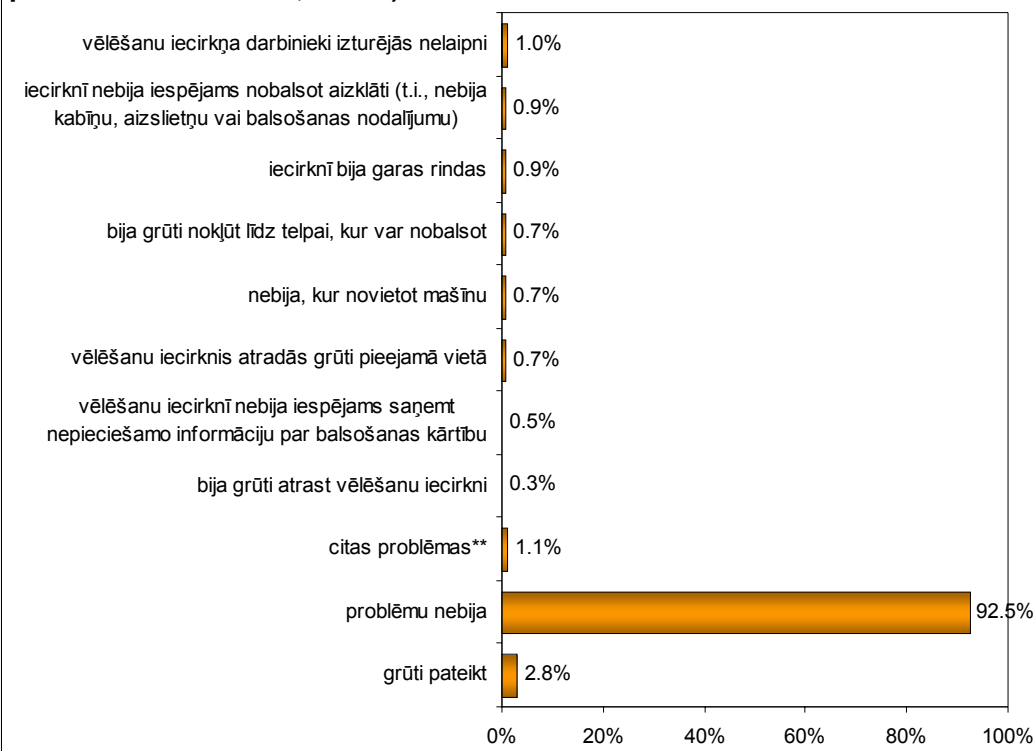
**Atbildes uz jautājumu 'Vai pašvaldību vēlēšanās Jūs
saskārāties ar problēmām, kas saistītas ar vēlētāju
reģistrācijas kārtību?' (%) (13.-21.03.2005.) (LR pilsoņi, n=778)**

Pētījums arī liecināja, ka 85,8 procentiem vēlētāju nebija problēmu, kas saistītas ar vēlētāju reģistrācijas kārtību. Tajā pašā laikā nozīmīgākā problēma, kas saistīta ar vēlētāju reģistrācijas kārtību, ar kuru saskārās 2,7 procenti aptaujāto, bija paziņojuma par vēlēšanām nesaņemšana.

Vienlaikus 92,5 procenti aptaujāto atzina, ka vēlēšanās nav saskārušies ar problēmām, kas saistītas ar vēlēšanu iecirkņa darbu.

Atbildes uz jautājumu 'Vai pašvaldību vēlēšanās Jūs saskārāties ar problēmām, kas saistītas ar vēlēšanu iecirkņu darbu?' (%) (13.-21.03.2005.) (LR pilsoņi, kuri piedalījās pašvaldību vēlēšanās, n=544)

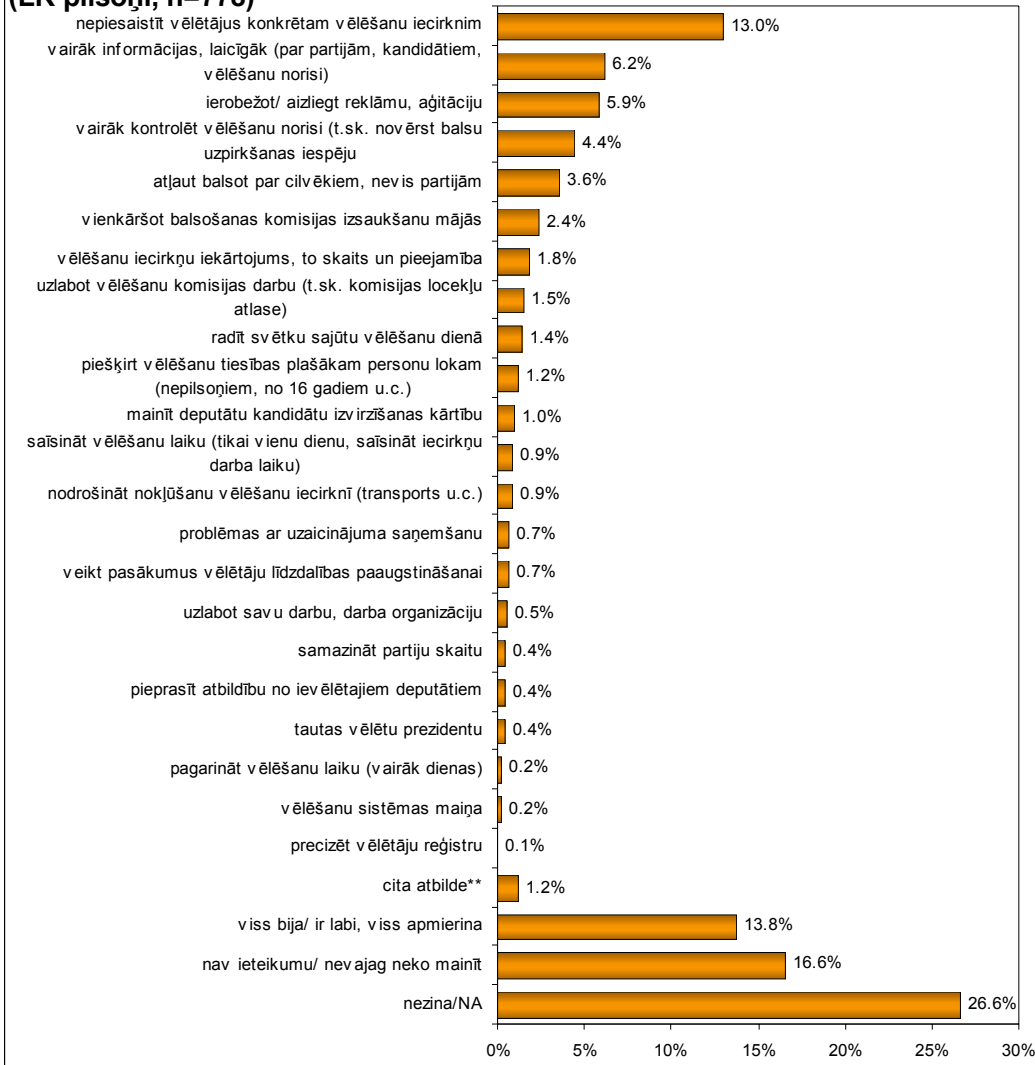

Aptaujā visiem respondentiem tika lūgts atzīmēt, vai viņi pirms vēlēšanām ir pamanījuši Centrālās vēlēšanu komisijas sagatavoto informāciju par vēlēšanu kārtību televīzijā un radio. Televīzijā šo informāciju vairākkārt bija pamanījuši 49,4 procenti aptaujāto. 17,2 procenti aptaujāto norādīja, ka šo informāciju pamanījuši vismaz vienu reizi, savukārt Centrālās vēlēšanu komisijas informatīvos klipus televīzijā nebija redzējuši 25,6 procenti aptaujāto. Visai līdzīgi bija arī aptaujas rezultāti attiecībā uz Centrālās vēlēšanu komisijas informatīvajiem džingliem radio. Vairākkārt tos bija dzirdējuši 43,1 procenti aptaujāto, vismaz vienu reizi – 16,4 procenti aptaujāto, bet šo informāciju nebija dzirdējuši 31,6 procenti aptaujāto.

Savukārt būtiskākais, ko vajadzētu uzlabot vēlēšanu organizācijā, pēc vēlētāju domām, bija 'nepiesaistīt vēlētājus konkrētam iecirknim' (13 %), 'vairāk informācijas par partijām, kandidātiem, vēlēšanu norisi' (6,2 %), kā arī 'ierobežot vai aizliegt reklāmu, aģitāciju' (5,9 %). Te gan jāpiemin, ka lielākajai daļai (43,2 %) aptaujāto nebija viedokļa šajā jautājumā.

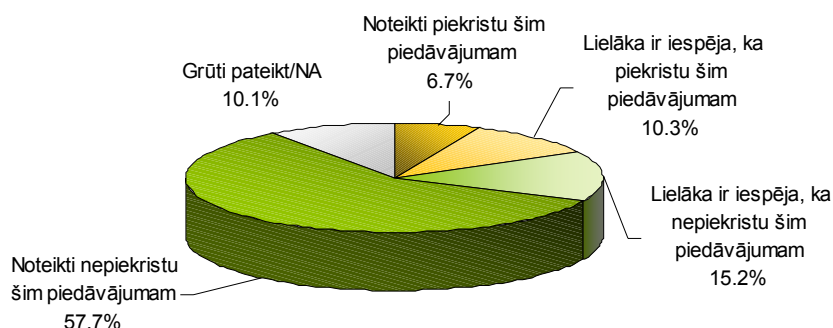
Atbildes uz jautājumu 'Ko, Jūsaprāt, vajadzētu uzlabot vēlēšanu organizācijā?' (%) (13.-21.03.2005.)

(LR pilsoņi, n=778)

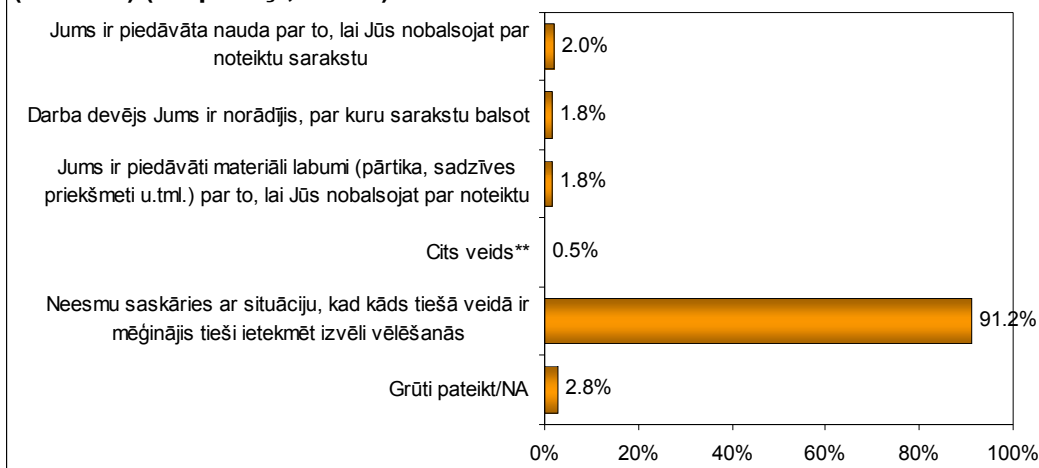
Pēc pašvaldību vēlēšanām atsevišķu pētījumu Centrālā vēlēšanu komisija vēltīja arī balsu pirkšanas problemātikai. Nozīmīgākais šī pētījuma atklājums bija, ka gandrīz 1/5 jeb 17 procenti Latvijas iedzīvotāju 'noteikti piekristu' vai 'lielāka ir iespēja, ka piekristu' piedāvājumam pārdod savu balsi, ja šāda iespēja būtu.

Atbildes uz jautājumu 'Iedomāties, ka Jums pirms vēlēšanām tiktu piedāvāta nauda par to, ka Jūs nobalsojat par noteiktu sarakstu. Kā Jūs rīkotos?' (%) (05.2005.) (LR pilsoņi, n=841)

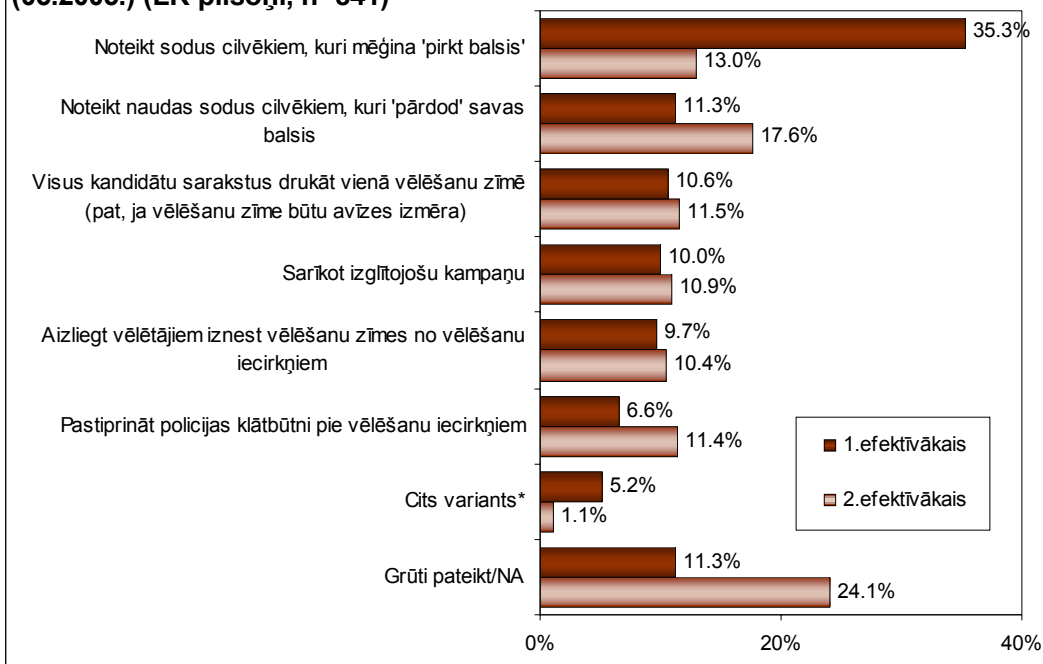
Tajā pašā laikā saskaņā ar aptaujas datiem realitātē ar piedāvājumu pārdot balsi par naudu vēlēšanās saskārušies 2 procenti vēlētajū, 1,8 procenti aptaujāto saskārušies ar darba devēja mēģinājumu ietekmēt viņu izvēli vēlēšanās, kā arī vēl 1,8 procentiem vēlētajū ir piedāvāti materiāli labumi, lai viņi balsotu par noteiktu sarakstu.

Atbildes uz jautājumu 'Vai vēlēšanās kāds ir mēģinājis tiešā veidā ietekmēt Jūsu izvēli ('nopirkt', piespiest par kādu nobalsot)?' (%) (05.2005.) (LR pilsoņi, n=841)

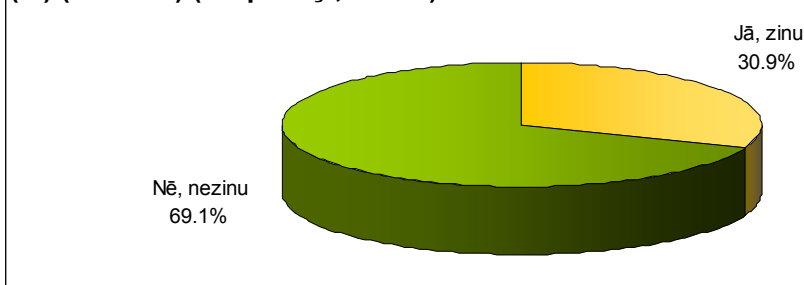
Pētījums arī atklāja, ka par visefektīvāko līdzekli balsu pirkšanas novēršanai vēlētajū uzskata sodu noteikšanu personām, kuras mēģina pirkt balsis. Šādu risinājumu par piemērotāko atzina 35,3 procenti aptaujāto. Kā otrs efektīvākais līdzeklis šīs problēmas izskaušanai tika minēts naudas sods cilvēkiem, kuri izvēlas pārdot savu balsi vēlēšanās. Šādās domās bija 11,3 procenti vēlētajū.

Atbildes uz jautājumiem 'Ir izskanējuši dažādi ieteikumi, kādā veidā varētu novērst balsu pirkšanu vēlēšanās. Kurš no tiem Jums šķiet visefektīvākais?' un 'Un kurš Jums šķiet otrs efektīvākais?' (%) (05.2005.) (LR pilsoņi, n=841)

Savukārt viena no būtiskākajām problēmām, kas tika atklāta ar šo pētījumu – 2/3 jeb 69,1 procents vēlētāju nezināja pateikt, kādēļ pie vēlēšanu iecirkņa izejas ir novietoti neizmantoti vēlēšanu biļeteni.

Atbildes uz jautājumu 'Vēlēšanās pie izejas no vēlēšanu iecirkņa ir novietoti tukši vēlēšanu biļeteni, kurus ikviens vēlētājs var brīvi paņemt. Vai Jūs zināt, kāpēc tie tur atrodas?' (%) (05.2005.) (LR pilsoņi, n=841)

Tādējādi var secināt, ka viens no veidiem, kā Centrālā vēlēšanu komisija var iesaistīties balsu pirkšanas problēmas risināšanā, ir izglītēt vēlētājus par iespējām nobalsot aizklāti.

Jāpiezīmē, ka visi Centrālās vēlēšanu komisijas 2005.gadā veiktie pētījumi interesentiem ir pieejami Centrālās vēlēšanu komisijas interneta mājas lapā www.cvk.lv sadaļā „Pētījumi”.

6. Plāni nākamajam gadam

6.1. 2006.gada prioritātes

Nozīmīgākās Centrālās vēlēšanu komisijas prioritātes 2006.gadā ir:

- 9.Saeimas vēlēšanu sagatavošana un nodrošināšana. 9.Saeimas vēlēšanas notiks 2006.gada 7.oktobrī;

- prezidēšana Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociācijā;

- Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociācijas 15 gadu jubilejas Ģenerālās Asamblejas un konferences „Tautas nobalsošana: tehniskie un tiesiskie aspekti” nodrošināšana. Asociācijas Ģenerālā Asambleja un konference Latvijā notiks no 2006.gada 31.augusta līdz 2.septembrim.

Kā nozīmīgākie uzdevumi, gatavojoties 9.Saeimas vēlēšanām, izdalāmi - darbs pie Saeimas vēlēšanu norisi regulējošo normatīvo aktu izstrādes, valsts iepirkumu procedūru izstrāde un īstenošana, informatīvās kampaņas izstrāde un īstenošana, deputātu kandidātu sarakstu pieņemšana un reģistrēšana, rajonu, pilsētu, pagastu un novadu vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju apmācība, vēlēšanu rezultātu apkopošana un paziņošana.

Savukārt svarīgākie uzdevumi, kas skar Centrālās vēlēšanu komisijas prezidēšanu Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociācijā, ir asociācijas Ģenerālās Asamblejas un konferences sarīkošana Latvijā, kā arī darbs pie asociācijas paplašināšanās, sekmējot citu Eiropas valstu iekļaušanos asociācijā un asociācijas pārveidošanu par visas Eiropas asociāciju.

6.2. Starptautiskie projekti

2006. gada augustā Latvijā notiks Austrumeiropas un Centrāleiropas valstu vēlēšanu organizatoru asociācijas (turpmāk – CAVVOA) 15 gadu jubilejas konference.

CAVVOA ir nevalstiska, no partijām un valdībām neatkarīga organizācija, kuras galvenais mērķis ir nodrošināt objektīvu un no jebkuras nacionālas valdības neatkarīgu forumu informācijas apmaiņai par vēlēšanām un politiskajiem procesiem vēlēšanu organizatoru, ekspertu un zinātnieku starpā, tādējādi veicinot brīvas, demokrātiskas un godīgas vēlēšanas Asociācijas dalībvalstīs un darbības reģionā. Asociācijas locekļi ir Eiropas vēlēšanu institūcijas, kas nodibinātas saskaņā ar attiecīgo valstu likumdošanas aktu prasībām. Šobrīd CAVVOA ir 21 dalībvalsts. Asociācijas Izpildpadomē ir deviņi locekļi, kurus ievēl uz trijiem gadiem no Asociācijas dalībvalstu vidus un tiem jābūt pārstāvjiem no dažādām valstīm.

Latvijas Centrālā vēlēšanu komisija ir šīs asociācijas pilntiesīga locekle kopš tās dibināšanas 1991.gadā. Savukārt, kopš 2000.gada Latvijas CVK ir pārstāvēta CAVVOA Izpildpadomē jeb valdē, kur kā Izpildpadomes loceklis ir ievēlēts Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars. Latvijas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars šobrīd pilda arī CAVVOA prezidenta pienākumus.

2006. gada konferences rīkošana notiek ciešā sadarbībā ar CAVVOA Sekretariātu Ungārijā. Latvijas CVK uzdevumos ietilpst nodrošināt telpas konferences norisei, sadarbībā ar CAVVOA izstrādāt konferences darba kārtību, risināt ar dalībvalstu delegāciju un viesu uzņemšanu saistītos jautājumus, plānot un organizēt kultūras programmu konferences dalībniekiem, koordinēt jautājumus, kas saistīti ar pasākumu tehnisko nodrošinājumu.

6.3. Plānotie pētījumi

2006.gadā, gatavojoties 9.Saeimas vēlēšanām, Centrālā vēlēšanu komisija plāno izstrādāt un pasūtīt pētījumu „Latvijas vēlētais ‘2006’”. Līdzīgi kā iepriekšējos pētījumos arī šī pētījuma galvenā mērķa auditorija būs Latvijas Republikas balsstiesīgie iedzīvotāji vecumā no 18 gadiem. Pētījumā iecerēts apzināt vēlētajū viedokļus par tādiem jautājumiem kā gatavība piedalīties 9.Saeimas vēlēšanās, vēlētajū attieksme pret rindām vēlēšanu iecirkņos, izpratne par balsošanas aizklātumu.

Atsevišķa jautājuma grupa pētījumā tiks veltīta, lai apzinātu vēlētajū viedokļus par uzticēšanos Centrālajai vēlēšanu komisijai un vēlēšanu rezultātiem, kā arī atkārtoti tiks mērīta vēlētajū attieksme pret tādu būtisku problēmu kā balsu pirkšana.